

Náboženství a politika na Blízkém východě MVZ415

zimní semestr 2016–2017

Výuka: U35, každé pondělí v čase 17⁰⁰ – 18³⁰

Vedoucí kurzu: Marek Čejka, cejka@fss.muni.cz

Konzultace: buď po výuce, nebo dle individuální domluvy (pracovna 450)

Datum	Téma	Povinné studijní prameny	Prezentace
19. 9.	ÚVODNÍ HODINA, ORGANIZAČNÍ POKYNY		
26. 9.	Politická teologie Občanské náboženství Náboženství a politika v Izraeli	<ul style="list-style-type: none"> - Detailed map of the World Religions - Hanuš, J.: Historie a perspektivy vztahu církví a státu - Bellah, R.: Civil religion in America - Čejka, M.: <i>Judaismus a politika v Izraeli</i>, – str. 11–61 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Náboženství a politika v České republice 2. Náboženský status quo v Izraeli <i>Šonková, Vybíralová</i>
3. 10.	Judaismus a sionismus Ultraortodoxní náboženské strany v Izraeli	<p>Theodor Herzl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avineri, Š.: <i>Zrození moderního sionismu</i>, Judaika, Praha 2001, str. 93-105 <p>Sionismus a judaismus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Čejka, M.: <i>Judaismus a politika v Izraeli</i>, str. 65–121, 125-159 - Čejka, M.: Ultraortodoxní Židé v současném Izraeli <p>Sefardé a Aškenázové:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Newman, J.; Sivan, G.: <i>Judaismus od A do Z</i>, Sefer, Praha 1998, str. 18, 172 – 173 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hlavní aškenázské strany v izraelské politice <i>Šargavý, Lukášová</i> 2. Role strany Šas v izraelské politice <i>Sobková, Fillinger</i>
10. 10.	Náboženský sionismus Strany náboženského sionismu	<ul style="list-style-type: none"> - Čejka, M.: <i>Judaismus a politika v Izraeli</i> – str. 160-170 <p>Židovské osady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizace B'Tselem: Land Grab, str. 1-19 - Passia: Settlements and the Wall - Čejka, M.: <i>Judaismus a politika v Izraeli</i>, str. 151–174 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nejdůležitější rabíni náboženského sionismu a jejich vliv na osadnické hnutí <i>Hukelová, Glittová</i> 2. Národní náboženská strana a její dědicové v izraelské politice
17. 10.	Islám a politika, islamismus, salafismus džihadismus	<ul style="list-style-type: none"> - Barša, P.: <i>Západ a islamismus</i>, str. 70-136 - Kropáček, L.: <i>Blízký východ na přelomu tisíciletí</i>, str. 142–164, 217–224 - Kramer, M.: Arab Nationalism 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koncepce chalífátu v historii a dnes 2. Vliv wahhábismu v současném muslimském světě <i>Jurišová, Majerčíaková</i>

24. 10.	KOMENTOVANÉ PROMÍTÁNÍ		
31. 10.	Průběžný test	Zřejmě 3. 11. na FSS přednáška Guy Ben-Porat – autor „Between State and Synagogue - The Secularization of Contemporary Israel“ (přesný čas a datum bude upřesněno)	
7. 11.	Náboženství a politika v Íránu	<ul style="list-style-type: none"> - Lewis, B.: Islamic republic - Iranian revolution - Iranian revolution (documentary) - Tureček, B.: Labyrintem Íránu (2013) 	<p>1. Základní rozdíly mezi fungováním iránského politického systému před a po roce 1979 <i>Švecová, Petriková</i></p> <p>2. Postavení etno-náboženských menšin v Íránu <i>Pavlišáková, Vochyán</i></p>
14. 11.	Náboženství a politika v Libanonu	<ul style="list-style-type: none"> - Libanon – fakta - Libanon – profil - Hizballáh - Kdo jsou maronité - Terorismus v Libanonu v letech 1987 – 1996 (in Encyklopedie světový terorismus), str. 338–343 - Šnaidauf, J.: Libanonský Hizballáh: Vznik a transformace hnutí v období 1982–2000 	<p>1. Křesťané v libanonské politice <i>Konečný, Galetová</i></p> <p>2. Drúzové v libanonské a blízkovýchodní politice <i>Mihulková</i></p> <p>3. Sunnité v libanonské politice <i>Bílková, Vokurka</i></p>
21. 11.	Náboženství a politika a Saúdské Arábii	<ul style="list-style-type: none"> - Amnesty Intl. on Saudi Arabia - Wahhabism - Creating Frankenstein: The Saudi Export of Wahhabism - Saudis and extremism 	<p>1. Jak funguje saúdský politický systém <i>Kosenko, Kiurcheva</i></p> <p>2. Export wahhábismu a současný muslimský svět</p>
28. 11.	Náboženství a politika v Jordánsku a Iráku	<ul style="list-style-type: none"> - Jordan timeline - Bar, S.: Muslim Brotherhood in Jordan - The Secular Roots of a Religious Divide in Contemporary Iraq - The Sunni-Shia divide: Where they live, what they believe and how they view each other - Ayatollah Sistani 	<p>1. Politický islám v Jordánsku – nejdůležitější skupiny a osobnosti <i>Naštická</i></p> <p>2. Politický islám v Iráku – nejdůležitější skupiny a osobnosti <i>Huláková, Gombarčeková</i></p>
5. 12.	Náboženství a politika v Sýrii	<ul style="list-style-type: none"> - Přehled dění v syrském konfliktu - Religion and Politics in Syria - Alawites in politics - Who is fighting whom in Syria - Syrian uprising 	<p>1. Aláwité a syrská politika – historie a současnost</p> <p>2. Hlavní ozbrojené skupiny v současném syrském konfliktu (kromě ISIS) <i>Kubičková, Szamková</i></p>
12. 12.	ZÁVĚR	Předtermín testu + eseje	

Doporučená literatura

- *Avineri, Š.: Zrození moderního sionismu*, Judaika, Praha 2001
- *Barša, P.: Západ a islamismus – střet civilizací nebo dialog kultur?*, CDK, Brno 2001
- *Buruma, J; Margalit, A.: Okcidentalismus*, Lidové noviny, Praha 2005
- *Čejka, M: Judaismus a politika v Izraeli*, Barrister & Principal, Brno 2009
- *Čejka, M., Kořan, R.: Rabíni naší doby*, Barrister & Principal, Brno 2010
- *Čejka, M.: Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*, Barrister & Principal, Brno 2007
- *Horák, S.: Afghánský konflikt*, Public History a Petit, Praha 2005
- *Chapman, C.: Čí je země zaslíbená? Pokračující krize mezi Izraelem a Palestinci*, Volvox Globator, Praha 2003
- *Introvigne, M.: Hamás – Islámský terorismus ve Svaté zemi*, Vyšehrad, Praha 2003
- *Kepel, G.: Válka v srdci islámu*, Karolinum, Praha 2006
- *Kepel, G.: Boží pomsta – křesťané, židé a muslimové znovu dobývají svět*, Atlantis, Brno 1996
- *Kropáček, L.: Islám a Západ – Historická paměť a současná krize*, Vyšehrad, Praha 2002
- *Mendel, M.: Arabské jaro*, Academia 2015
- *Mendel, M.: S puškou a Koránem – Pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*, Orientální ústav AV ČR, Praha 2008
- *Mendel, M.: Náboženství v boji o Palestinu*, Atlantis, Brno 2000
- *Pavlincová, H.; Horyna, B. (eds.): Slovník judaismus, křesťanství, islám*, nakladatelství Olomouc, Olomouc 2003
- *Qutb, S.: Milníky na cestě*, Academia, Praha 2013
- *Župek, P.: Salafitský islám*, Academia 2015
- *Tureček, B.: Nesvatý boj o Svatou zemi*, Knižní klub 2011
- *Tureček, B.: Labyrintem Íránu*, Knižní klub 2013
- *Kolektiv autorů: Zahraniční politika České republiky vůči zemím Blízkého východu, Zakavkazska a Střední Asie*, Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, Brno 2001
- *Kolektiv autorů: Encyklopedie – světový terorismus*, Svojtka&Co., Praha 2001